

УДК: 159.9:796.015.1

Голуб А.О.¹, Коваль В.М.²

¹ студ. гр. УФКС-412 НУ «Запорізька політехніка»

² старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

ФЕНОМЕН ЩАСТЯ: ФІЛОСОФСЬКИЙ ПОГЛЯД НА ПОШУКИ ГАРМОНІЇ

Вступ. Щастя є однією з фундаментальних категорій людського існування, що пронизує різні сфери життя та мислення. Його природа і шляхи досягнення хвилювали людство з давніх часів, починаючи від античних філософів і до сучасних досліджень у психології та нейронауці. У сучасному світі, де темп життя та соціальні очікування накладають додатковий тиск, питання гармонії та пошуку щастя набуває особливої актуальності.

Феномен щастя як предмет філософського дослідження. Сам термін «феномен» походить від грецького «phainomenon» і означає «те, що з'являється, проявляється». Феноменологічний підхід дозволяє розглядати щастя не лише як абстрактну ідею, а як досвід переживання, що має суб'єктивний вимір. У цьому контексті щастя може проявлятися через різні

аспекти: радість моменту, глибоке відчуття сенсу життя чи гармонію внутрішнього і зовнішнього світу.

Постановка проблеми. Проблема щастя пов'язана з різними підходами до його розуміння. Антична філософія пропонувала кілька концепцій щастя: евдемонізм Арістотеля наголошував на реалізації внутрішнього потенціалу, стоїки вбачали щастя у душевному спокої, а епікурейці – у відсутності страждань. У сучасному дискурсі дослідження щастя охоплює психологічні, соціологічні та економічні аспекти, проте питання гармонії та внутрішнього балансу залишаються актуальними.

Феномен щастя можна розглядати як динамічний процес, що залежить від сприйняття реальності та ставлення людини до світу. Чи є щастя результатом зовнішніх досягнень, чи воно є внутрішнім станом? Це питання має не лише теоретичне значення, а й практичний вимір, оскільки впливає на стиль життя, цінності та світогляд особистості.

Філософські підходи до розуміння щастя. У пошуках гармонії ключову роль відіграє концепція усвідомленості та відповідальності за власний внутрішній стан. Стоїцизм пропонує ідею прийняття подій такими, як вони є, та розуміння, що щастя залежить від внутрішнього ставлення до них. Буддизм наголошує на важливості подолання прив'язаностей і спокійного сприйняття життя. Екзистенціалізм, з іншого боку, розглядає щастя як здатність людини надавати сенс своєму існуванню, приймаючи свободу вибору та відповідальність за нього.

Простеживши етимологію слова «щастя», можна помітити закономірність. Старогрецьке слово «Eudaimonia» (= справжнє щастя) складалося з двох слів – eu (добро) і daimon (божество), тобто дослівно означало, що доля людини знаходиться під заступництвом богів.

У Римі слово «щастя» означало ім'я богині – Фортуна. Саме слово «Fortuna» мало ще два значення – удача і доля. Богиня зображувалася з рогом достатку, колесом і рульовим веслом. Тобто, вона уособлювала божественну милість, яка може бути дана тільки гідному. Тому сприйняття щастя як категорії в Римській імперії було чисто практичним. Це був добробут, можливість виконання бажань і т.д.

Існує ще й визначення щастя як «моральної свідомості, що позначає такий стан людини, яке відповідає найбільшій внутрішній задоволеності умовами свого буття, повноті і свідомості життя, здійсненню свого людського призначення. Як і мрія, щастя є чуттєво-емоційною формою ідеалу, але на відміну від неї означає не устремління особистості, а виконання цих устремлень. Поняття щастя не просто характеризує певне конкретне положення або суб'єктивний стан людини, але і виражає уявлення про те, якою має бути все життя, що саме є для нього блаженством. Залежно від того, як

тлумачиться призначення і сенс людського життя, розуміється і зміст щастя. Тому дане поняття носить ще й нормативно-ціннісний характер»

Практичні аспекти досягнення гармонії. Сучасні дослідження показують, що емоційний добробут залежить від таких факторів, як взаємостосунки стосунки, фізична активність, усвідомленість і здатність фокусуватися на позитивних аспектах життя. Практики медитації, ведення щоденника вдячності, усвідомлене споживання інформації сприяють формуванню стійкого стану щастя.

Висновки. Феномен щастя є багатовимірним і динамічним явищем, що має як суб'єктивні, так і об'єктивні аспекти. Гармонія досягається через усвідомленість, прийняття життя та розвиток внутрішньої стійкості. Філософські концепції щастя можуть бути застосовані на практиці для покращення якості життя та досягнення більшого внутрішнього спокою. У сучасному світі, де інформаційні та соціальні навантаження створюють додатковий стрес, здатність знаходити внутрішній баланс є важливим чинником психічного добробуту та особистісного розвитку.